

◀ **استحق ارزانی**

گروه اقتصادی – یکی از رویکردهای سیاستی دولت در چند سال اخیر، تخصیص ارز ترجیحی با نرخ ثابت ۲۸۵۰۰ تومان به ازای هر دلار برای واردات کالاهای اساسی به کشور با هدف کنترل قیمت‌ها و تورم بوده‌است. یکی از این کالاهای وارداتی، شکر است که سهم قابل توجهی در سبد هزینه‌ای مردم به شکل مستقیم و غیرمستقیم دارد.

اما واردات شکر با دلار ۲۸۵۰۰ تومانی در سال گذشته در شرایطی بود که شاخص تورمی این کالای وارداتی، همواره در سطح بالایی بود و بنا بر آخرین آمار رسمی منتشره از سوی مرکز آمار، نرخ تورم نقطه به نقطه شکر در فروردین ماه امسال به ۲۷٫۸ درصد رسید که از شاخص تورم کالاهای خوراکی در این ماه، بیشتر بود؛ بنابراین، با وجود سیاست ارزی واردات شکر با دلار ۲۸۵۰۰ تومانی، باز هم شاهد رشد قیمت شکر در بازار بوده و هستیم؛ موضوعی که نیازمند بررسی از سوی مسئولان ستاد

◀ **زهره طهماسبی – تحلیلگر اقتصادی**

گروه اقتصادی – بر اساس آمارهای اقتصاد ایران به ویژه در یک دهه اخیر، مشاهده می‌شود که در وضعیت فشارهای تورمی، همواره نرخ ارز به‌عنوان عاملی تعیین‌کننده در تورم‌های بالا در نظر گرفته شده، به‌گونه‌ای که این نرخ، بازیگر اصلی در تورم‌های فرآینده در اقتصاد ایران بوده‌است.

بسیاری از نظریه‌ها و مسائل بنیادین اقتصاد، صرفاً از فضای اقتصادی بسته و ایزوله مطرح شده و به صورت یکسویه مورد بحث و بررسی قرار می‌گیرند، حال آنکه در عمل و در دنیای واقع چنین نیست و عمده روابط اقتصادی به تولید صدمه می‌زند. موره ماه سال گذشته نیز رئیس کل بانک مرکزی محمد رضا فرزین گفته بود: بنگاهداری بانک‌های تجاری قابل قبول نیست و بانک‌ها باید با فروش بنگاه‌ها از این حوزه خارج شوند.

خروج بانک‌ها از بنگاهداری سرعت می‌گیرد؟

گروه اقتصادی – بنابر اعلام وزارت اقتصاد، در دولت سیزدهم ۷۷ هزار میلیارد تومان از دارایی‌های مازاد بانک‌ها فروخته شده‌است انتظار می‌رود در سال ۱۴۰۳ با مصوبه هیات دولت برای تسهیل فروش اموال بانک‌ها این رقم بسیار بالاتر رود.

بنگاهداری بانک‌ها کابوسی که هموار به خروج از آن ناکیده شده است و به عقیده اغلب کارشناسان این مسئله علاوه بر آسیب به چرخه اقتصادی کشور می‌تواند عاملی هم بر شکل‌گیری ناترازی شبکه بانکی باشد.

بنگاهداری که پیش از این رهبر معظم انقلاب در شهریور سال ۹۷ است در رابطه با آن فرموده‌اند: «بانک‌ها غلط می‌کنند با پول مردم برای خودشان امکانات درست‌کنند و بنگاهداری کنند». همچنین سال گذشته بود که ابراهیم زربینی رئیس جمهور مطرح کرد: اصلاح نظام بانکی بنگاهداری و منجمد کردن دارایی‌ها و عدم فروش دارایی‌ها به موقع. موضوعی است که دولت دنبال می‌کند. بنگاهداری تورم‌ها را تولید صدمه می‌زند. موره ماه سال گذشته نیز رئیس کل بانک مرکزی محمد رضا فرزین گفته بود: بنگاهداری بانک‌های تجاری قابل قبول نیست و بانک‌ها باید با فروش بنگاه‌ها از این حوزه خارج شوند.

بنگاهداری بانک‌ها یکی از عوامل شکل‌گیری ناترازی

بنگاهداری بانک‌ها که به گفته کارشناسان عرضه‌های مختلفی برای اقتصادی کشور دارد و در همین رابطه سپاسوش غیبی پور کارشناس اقتصادی در گفت‌وگو با باشگاه خبرنگاران جوان گفت: در شکل‌گیری ناترازی شبکه بانکی عوامل متعددی نقش دارند که یکی از این عوامل بنگاهداری برخی از این بانک‌ها ناترازی است. پدیده بنگاهداری بانک‌ها در کشور هم ریشه در چند عامل دارد که برخی از آنها ارادی و مواردی غیر ارادی است.

او در ادامه می‌گوید: منابع آزاد و شناور بانک‌ها باید در اختیار تولید قرار گیرد، اما زمانی که این منابع منجمد و به سمت بنگاهداری‌های بانک‌ها رود حاصل آن سبب به وجود آمدن برخی از مشکلات اقتصادی برای بخش‌های مختلف و حتی خود بانک‌ها خواهد داشت در کل بنگاهداری بانک‌ها سبب می‌شود منابع به‌سخت سرمایه‌گذاری، تولید و اشتغال ن‌رود و علاوه بر شکل‌گیری ناترازی حتی می‌تواند آن را تشدید کند. ناترازی شبکه بانکی که می‌تواند قلب اقتصاد کشور را دچار مشکل می‌کند.

بنگاهداری برخی از بانک‌ها آفتی برای بخش تولید

در ادامه هم حجت‌الله فرزانی کارشناس امور بانکی گفت: زمانی که بخشی از منابع بانک‌ها منجمد و در بنگاهداری خلاصه شده است در حالی که یکی از رسالت‌های آن رفیع‌باز خانوار و تأمین تسهیلات موردنیاز آنها و بخش تولید است به طبع منابع به بخش دیگر تخصیص داده می‌شود و منابع بانک محدود می‌شود. این کارشناس امور بانکی در ادامه اظهار کرد: منابع محدود شده بانک‌ها که می‌توانست به تولید و سرمایه در گردش واحدهای تولیدی تخصیص داده شود، اما به‌سوی دیگری می‌رود که این اقدام به بخش‌های تولیدی آسیب خواهد زد. بخش‌های تولیدی که میزان تسهیلات دریافتی آنها متناسب با رشد تورم نخواهد بود لذا توان واحدهای تولیدی کاهش پیدا می‌کند. فرزانی عنوان کرد: واحدهای تولیدی به‌سبب این که رشد سرمایه در گردش کوچک‌تری توانستند دریافت کنند و تأمین بر اساس ظرفیت عملی آنها کافی نیست به ناچار ظرفیت تولید کاهش پیدا می‌کند و اگر به شکل کل نگره که در مجموع این فرآیند باطل به کل اقتصاد کشور آسیب خواهد زد به‌طور کلی بنگاهداری بانک‌ها توان بخش واقعی اقتصاد را در بحث رشد تولید کوچک خواهد کرد. مقابله با بنگاهداری بانک‌ها که حالا وزارت اقتصاد از افزایش سرعت آن خبر داده و در رابطه با آخرین اقدامات در این راستا و به‌تازگی اعلام کرده است: از سال ۱۳۹۴ که قانون خروج بانک‌ها از بنگاهداری تصویب شد، تا شهریور ۱۴۰۰ یعنی طی ۶ سال حدود ۵۵۵ هزار میلیارد تومان مجموع دارایی‌های مازاد بانک‌ها فروخته شده بود، اما در دولت سیزدهم ۷۷ هزار میلیارد تومان از دارایی‌های مازاد بانک‌ها فروخته شده‌است انتظار می‌رود در سال ۱۴۰۲ با مصوبه هیات دولت برای تسهیل فروش اموال بانک‌ها این رقم بسیار بالاتر رود. حالا باید منتظر ماند و دید عملکرد بانک‌ها در خروج از بنگاهداری امسال چگونه خواهد بود؟ بنگاهداری که به گفته کارشناسان می‌تواند حرکت چرخ اقتصادی کشور را با چالش مواجه کند.

طعم تلخ مجوز افزایش (۵ درصدی قیمت شکر در ۱۴۰۳):

هم دلار رانتی برای واردات شکر می‌دهیم، هم مجوز گرانی بیش از نرخ تورم!؟

■ **واردات شکر یکی از سودآورترین تجارت‌ها برای واردکنندگان است که در دایره بهره مندی از دلار ۲۸۵۰۰ تومانی قرار دارند؛ شکری که سال گذشته همواره با بیش از نرخ مصوب به دست مصرف‌کننده رسید و در فروردین ماه تورمی حدود ۴۸ درصد را به خود دید!**

وارد شود. اما در این میان، تصمیم مهم دیگری نیز گرفته شد که باعث طرح سوالاتی شد، به‌گونه‌ای که مدیرکل نظارت بر کالاهای اساسی وزارت جهاد کشاورزی خبر داده‌است: حال به رغم تجربه بیان‌شده از روند افزایشی قیمت شکر در بازار، قرار است در سال جاری نیز شاهد تخصیص ارز ترجیحی ۲۸۵۰۰ تومانی برای واردات شکر تصفیه‌شده به داخل کشور باشیم؛ موضوعی که در جلسه دوم اردیبهشت ماه سال جاری توسط هیات وزیران مصوب شد تا شکر هم در کنار سایر کالاها همچون گوشت و گندم و جو، با نرخ ارز ثابت

افزایش تورم نیز منجر به کاهش قدرت خرید هر واحد پول ملی خواهد شد و در نهایت زمینه‌افزایش دوباره و هرچه بیشتر نرخ ارز را ایجاد می‌کند. از همین رو اقتصاددان‌گیرک‌کل ماریچ ارز – تورم می‌شود که ضرر نهایی آن، برای آحاد جامعه و به‌خصوص اقشار محروم و متوسط خواهد بود. این نکته که چرا نرخ ارز موجب تورم می‌شود و تورم در اصراف‌نامی توان پدیده‌ای پولی قلمداد کرد، موضوعی محل بحث است که در ذیل به آن و در ادامه به اثر تورم بر ارز پرداخته شده‌است.

اثرگذاری نرخ ارز بر تورم

بررسی حجم واردات نهاده‌های واسطه‌ای و سرمایه‌ای نسبت به حجم واردات، نشان می‌دهد رقمی بالغ بر ۸۱۰۰ درصد از کل واردات در کشور به این کالاها اختصاص داشته و با توجه به وابستگی بالای تولید و مصرف به واردات، به نظر می‌رسد این عامل در شکل‌گیری فشارهای تورمی تأثیر بسزایی داشته باشد؛ یعنی فارغ از بحث نقدینگی، حتی اگر رشد آن صفر شود نرخ ارز توسط مسئولان افزایش داده‌شود، تورم‌زا خواهد بود. مضافت بر این، تغییرات نرخ ارز علاوه بر تورم، بر انتظارات تورمی و پیشبینی‌عاملان اقتصادی از روند آینده نیز اثر گذار است. آمارها نشان می‌دهند با وجود تورم‌های پایین و حتی تک‌رقمی که تا پیش از سال ۱۳۹۷ محقق شده بودند، اما از بهار این سال، این متغیر مجدداً وارد روند صعود خود شد، به‌گونه‌ای که این روند تا ابتدای بهار

اقتصادی

بر اساس مصوبه ستاد تنظیم بازار، نرخ جدید شکر تصفیه‌شده (درب کارخانه) برای سال ۱۴۰۳ با محاسبه ۱۰ درصد مالیات بر ارزش افزوده حداکثر ۳۸ هزار و ۵۰۰ تومان تعیین شد. این در حالی است که پیشتر نرخ مصوب خرید درب کارخانه ۲۵ هزار و ۵۰۰ تومان بود که نشان از افزایش ۵۱ درصدی قیمت این محصول درب کارخانه دارد.

اساسی وزارت جهاد کشاورزی، هفته آینده تعیین خواهد شد.
سهم شهروندان شکری بود که در

ماریچ نرخ ارز و تورم

۱۴۰۲ نیز ادامه‌دار بود و حتی در این سال تورم‌های بالای ۵۰ درصدی هم محقق شدند. در بررسی ریشه چنین تورم‌های بی‌سابقه‌ای در اقتصاد ایران مشخص می‌شود، صرفاً فشار تقاضا و افزایش متغیرهای پولی عامل چنین ابر-تورم‌هایی در اقتصاد ایران نبوده و نیست، بلکه مهم‌تر از آن زمن بودن تورم به ویژه در یک دهه اخیر، ناشی از فشار عرضه (افزایش در هزینه تمام‌شده تولیدات)، به‌واسطه جهش‌های بی‌سابقه ارزی (افزایش بیش از ۵۰۰ درصد در متغیر نرخ ارز تنها در پنج ساله اخیر) در اقتصاد ایران بوده‌است. **اثرگذاری تورم بر نرخ ارز** در کنار آثار تورم‌زایی که جهش‌های نرخ ارز در اقتصاد کشورها ایجاد می‌شود، تورم‌های بالا نیز در

جهش‌های ارزی دخیل هستند. این در حالی است که از نگاه رایج اقتصادی، ارزش نیز به منزله یک کالای تقفی شده و با فرض وجود بازار عمیق و رقابتی برای این متغیر، نرخ آن مانند قیمت هر کالای دیگری، تحت تأثیر مولفه‌های بازار (از جمله تأثیر سطح عمومی قیمت‌ها و تورم) تعیین می‌شود. با توجه به آنکه در مفهوم تورم (افزایش سطح عمومی قیمت‌ها)، افزایش قیمت تمامی کالاها مدنظر است، هنگامی که تورم افزایش می‌یابد، طبق دیدگاه رایج اقتصادی نرخ ارز نیز به‌پرقراری فرض مذکور مانند سایر کالاها در اقتصاد، رفتاری افزایشی از خود نشان داده و تحت تأثیر تورم قرار خواهد گرفت. مضاف بر اثرات مستقیم تورم بر نرخ ارز، با توجه به

ساختار اقتصادی ایران، ارز به‌عنوان کالایی سرمایه‌ای نیز تلقی شده که برخی از افراد برای حفظ ارزش پول و قدرت خرید خود در آن سرمایه‌گذاری دارند؛ بنابراین در شرایط تورم‌های فرآینده در اقتصاد و وجود انتظارات تورمی در جامعه، تقاضای این متغیر با توجه به محدود بودن عرضه در آن، افزایش یافته و همین امر به‌صورت غیرمستقیم باعث جهش‌های مجدد در این نرخ خواهد شد. با توجه به آنچه گفته شد، نرخ ارز و تورم دو متغیری هستند که بر یکدیگر اثر گذاشته و با هم تأثیر می‌پذیرند؛ این در حالی است که شدت و ضعف اثر‌گذاری دو متغیر از کشوری به کشور دیگر و از زمانی به زمان دیگر متفاوت خواهد بود؛ لذا با تغییر هر یک از این آیت‌ها، امکان تغییر

کرده و سبد را ارزان‌کنند که نمایندگان جامعه‌کارگری اجازه ندادند. وی گفت: حتی برخی کارشناسان حوزه بهداشت اعلام کردند سبب معیشت مذکور غیررسمی بوده و مورد تأیید نیست. اگر روی سیاست‌قرار گیرد از نهادهای مختلف انتقاد شده و زیرسوال می‌رود. وی گفت: همان‌طور که بهداشت جهانی WHO آنچه رسمیت دارد را روی سایت خود قرار می‌دهد برای ما نیز باید همین‌گونه باشد؛ نه اینکه موضوعی با این اهمیت با نامه به یک سری میوه‌های خشک مانند توت، کشمش و انجیر اضافه‌شود. ولی این موارد در سبب نمود ندارد. یا اگر از حیویات کم می‌شود به مغزا اضافه نمی‌شود. چالش نمایندگان جامعه کارگری اسماع در شورای عالی کار بر سر این مسائل بود.

سبب معیشت جهانی چه می‌گوید؟

بر اساس گزارش سازمان جهانی بهداشت که در سدهای جهانی که‌ما در جلسه کمیته مزد ارائه کردیم گوشت سفید شامل گوشت ماکیان و آبزیان می‌شود در حالی که در سبب معیشت پیشنهادی وزارت بهداشت فقط گوشت مرغ لحاظ شده است. کارشناسانی که این سبب را تهیه کرده بودند نمی‌توانستند از آن دفاع کنند. استدلال‌ها علمی و برخوردار از منطق نبود. برخی می‌خواستند از این فضا سوءاستفاده

مقاومت سازمان ثبت در برابر قانون تسهیل صدور مجوزهای کسب و کار

غیرفعال کرده‌است و اصلاً این آزمون بر گزار نشد و هم‌اکنون لینک آزمون سال ۱۴۰۳ را فعال کرده‌است، که این مسئله به دستگاه متولی که به سازمان ستنجش بر گزار می‌آزمون را سفارش داده است، بر می‌گردد چرا که سازمان ستنجش فقط مجری است. عضو کمیسیون حقوقی و قضایی مجلس گفت: مسئولان مربوطه باید

عرضه شد). طعم تلخ مجوز افزایش

۵۱درصدی قیمت شکر در ۱۴۰۳/۱م دلار رانتی برای واردات شکر می‌دهیم، هم مجوز گرانی بیش از نرخ تورم!؟ بنابراین با توجه به اینکه سیاست گذار از اواخر سال ۱۴۰۱ با اجرای سیاست تثبیت ارزی به تخصیص ارز ترجیحی برای واردات شکر اقدام کرده‌است و این روند در سال گذشته و امسال نیز تداوم داشته و خواهد داشت، مشخص نیست با چه مترومعیاری، مسئولان تنظیم بازار برای افزایش بیش از ۵۱درصدی قیمت شکر مصرف‌کننده تصمیم‌گیری کرده‌اند؟ چون از یک سو شاهد افزایش حقوق‌ها در سطح ۳۵٫۳ و ۲۲ درصدی برای حداقل‌بگیران و سایر سطوح دستمزدی هستیم و از سوی دیگر، نظاره‌گر تداوم واردات شکر با ارز ترجیحی ۲۸۵۰۰ تومان و اختصاص میلیون‌ها دلار یارانه به شکر خواهیم بود؛ بنابراین، رای به افزایش ۵۱درصدی یک کیلو شکر در بازار، جای سوال دارد؛ رقمی که حتی بیش از نرخ تورم شکر در بازار است.

جریان علیت میان متغیرها نیز فراهم خواهد شد.
با این تفسیر در بررسی بر اساس آمارهای اقتصاد ایران و ملاحظاتی در خصوص نرخ ارز و نقدینگی به ویژه در یک دهه اخیر، مشاهده می‌شود در وضعیت فشارهای تورمی، همواره نرخ ارز به‌عنوان عاملی تعیین‌کننده در تورم‌های بالا در نظر گرفته شده؛ به‌گونه‌ای که این نرخ، بازیگر اصلی در تورم‌های فرآینده در اقتصاد ایران بوده‌است؛ در کنار نرخ ارز، بر اساس ادبیات تورم‌های فرآینده در اقتصاد ایران بوده و درون‌زایی پول، حجم نقدینگی نیز به دلیل پوشش‌دهی نیازهای اقتصاد، به‌دنبال افزایش در سطح عمومی قیمت‌ها در جریان موج صعودی قرار گرفته و مزید علتی بر تورم‌های افسارگسیخته شده‌است.

بخش خصوصی نظر بدهد.

وی بسا بیان اینکه این امر باید در یک توافق و ترازوی بین دو طرف اتفاق بیفتد. گفت: ناکید است کارگر و کارفرما با یکدیگر توافق کنند. حال چون در سطح ملی تسماع کارگران نمی‌توانند با تمام کارفرماها توافق کنند نمایندگان دو گروه در سطح ملی چانه‌زنی می‌کنند و این ترازوی را بین دو گروه رقم می‌زنند. سپس تعیین دستمزد اتفاق می‌افتد. اما اینکه به یک نهاد داده‌شود یا فردی بیرون مجموعه، دستوری برای قانون‌گذاری نیست؛ این بخش خصوصی بدون توافق دو جانبه و ساختار چانه‌زنی تصمیمی گرفته‌شود راه به بیراهه‌است. مسئولیت مجلس گذاری است و نمی‌توانند در اجراء دخالت کند. وی تصریح کرد: این مجلس حدود قانون را مشخص می‌کند و هنگامی که وظیفه‌ای را بر اساس قانون بر عهده مجری که دولت است می‌گذارد، نمی‌تواند به قانون‌گذار برگرداند که مثلا دستمزد را خودت تعیین کن. باقی با تکلیف است که در ساختار جهانی کار که کشور ما هم پذیرفته، ساختار دستمزد دستمزد ساختار چانه‌زنی و مذاکره بین دو طرف باشد، اظهار کرد: حضور دولت اینجا باید کم رنگ باشد و نقش تنظیم‌گری داشته باشد. چانه‌زنی بیشتر بین گروه کارگری و کارفرمای باید باشد. در این خصوص دولت نه تنها بیشتر دخالت می‌کند در واقع نقش نمایندگان کارگران را نیز زیرسوال می‌برد.

تولید و توزیع آب معدنی در سراسر جزیره، تحویل در محل

۴۴۴۷۳۴۲۱-۴۴۴۷۳۴۲۱

کیش‌نوش